

Sosiaali- ja terveysvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain muuttamisesta (HE 107/2015 vp): Asia on saapunut sosiaali- ja terveysvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- neuvotteleva virkamies Eila Mustonen, sosiaali- ja terveysministeriö
- hallitusneuvos Maiju Tuominen, opetus- ja kulttuuriministeriö
- johtaja Jussi Holmalahti, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto (Valvira)
- ryhmäpäällikkö, esittelijäneuvos Maarit Mikkonen, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto (Valvira)
- erikoistutkija Jaakko Koivumäki, Suomen Hammaslääkäriliitto
- varatoiminnanjohtaja Hannu Halila, Suomen Lääkäriliitto ry
- lääketieteen opiskelija Inari Natri, Suomen Medisiinariliitto ry
- tutkimuspäällikkö Juha Kurtti, Tehy ry.

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- Suomen Kuntaliitto.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi terveydenhuollon ammattihenkilöistä annettua lakia. Esitys liittyy osaltaan ammattipätevyyden tunnustamista koskevan direktiivin muutosten täytäntöönpanoon. Ammattipätevyysdirektiivin muutosten tarkoituksena on kehittää ammattipätevyyden tunnustamisjärjestelmää sujuvammaksi, edistää ammattihenkilöiden liikkuvuutta, edistää potilasturvallisuutta ja vahvistaa potilaan ja asiakkaan asemaa terveydenhuollossa.

Lakia ehdotetaan täydennettäväksi ammattipätevyysdirektiivin muutoksista johtuvilla muutoksilla ja uusilla säännöksillä. Laissa ehdotetaan säädettäväksi muun muassa eurooppalaisen ammattikortin käyttöönotosta terveydenhuollon ammattiteissa sekä hälytysmekanismista, jonka avul-

Valiokunnan mietintö StVM 20/2015 vp

la jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset voivat vaihtaa tietoja ammatinharjoittajiin liittyvistä kielloista ja rajoituksista. Ammattihenkilön kielitaitoon liittyvää sääntelyä ehdotetaan tarkennettavaksi. Lakiin ehdotetaan tehtäviksi lisäksi eräitä muita välttämättömiä muutoksia.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2016.

VALIOKUNNAN YLEISPERUSTELUT

Yleistä

Ehdotetuilla lakimuutoksilla toteutetaan terveydenhuollon ammattihenkilöiden osalta ammattipätevyysdirektiivin edellyttämät muutokset, joilla ammattipätevyyden tunnustamisjärjestelmää kehitetään ja ammattihenkilöiden siirtymistä jäsenmaasta toiseen helpotetaan. Kielitaitoa ja hälytysmekanismia koskevien säännösten tavoitteena on edistää potilasturvallisuutta ja vahvistaa potilaan ja asiakkaan asemaa terveydenhuollossa.

Ammattipätevyysdirektiivin mukaiset eri tunnustamisjärjestelmiin liittyvät yksityiskohtaiset säännökset on hyväksytty eduskunnassa ammattipätevyyden tunnustamista koskevan uuden yleislain (HE 22/2015 vp) käsittelyn yhteydessä. Terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain säännösten ohella ammattipätevyyden tunnustamisesta annetun lain säännöksiä noudatetaan täydentävinä.

Terveydenhuollon ammattihenkilölakiin ehdotetaan sisällytettäväksi säännökset eurooppalaisesta ammattikortista, osittaisesta ammatinharjoittamisoikeudesta sekä hälytysjärjestelmästä. Täydennyskoulutusvelvoitetta koskevaa säännöstä ehdotetaan muutettavaksi niin, että se sisällöltään vastaa direktiivin tarkoitusta kannustamisesta jatkuvaan ammatilliseen kehittymiseen.

Ammattikortti ja hälytysmekanismi

Eurooppalaisella ammattikortilla tarkoitetaan sähköistä todistusta komission hallinnoimassa sisämarkkinoiden tietojenvaihtojärjestelmässä (Internal Market Information System, IMI-järjestelmä). Todistus osoittaa, että ammattihenkilö on täyttänyt kaikki vaadittavat edellytykset palvelujen tarjoamiseksi vastaanottavassa jäsenvaltiossa väliaikaisesti ja satunnaisesti tai että ammattihenkilön ammattipätevyys on tunnustettu vastaanottavaan valtioon sijoittautumista varten.

Aiemmin hyväksyttyyn ammattipätevyyden tunnustamislakiin sisältyy kattavat säännökset ammattikortin hakemisesta ja myöntämisestä sekä toimivaltaisen viranomaisen tehtävistä ja velvollisuuksista silloin, kun Suomen toimivaltainen viranomainen päättää ammattikortin myöntämisestä ja muun muassa silloin, kun viranomainen tarkistaa IMI-tiedostoon sisältyvien tietojen oikeellisuutta. Terveydenhuollon ammattihenkilölakiin ehdotetaan viittaussäännöstä tunnustamislakiin. Euroopan unionin komission täytäntöönpanoasetuksen (EU 2015/983) mukaan ammattikortti otetaan käyttöön sairaanhoitajan, proviisorin ja fysioterapeutin ammateissa.

Toimivaltaisen viranomaisen on hälytysmekanismin kautta ilmoitettava muille jäsenvaltioille terveydenhuollon ammattihenkilön ammatinharjoittamisoikeuteen kohdistuvista turvaamistoimen-

Valiokunnan mietintö StVM 20/2015 vp

piteistä. Vastaavasti viranomaisella saa sähköisesti tiedon muiden jäsenmaiden hälytysjärjestelmään tekemistä ilmoituksista.

Valiokunta toteaa, että sähköisen asioinnin lisääntyminen ja eurooppalaisen ammattikortin käyttöönotto ovat omiaan helpottamaan toisista jäsenvaltioista tulevien ammattihenkilöiden hakeutumista Suomeen töihin ja lisäämään työvoiman saatavuutta. Hälytysjärjestelmä puolestaan lisää varmuutta siitä, että terveydenhuollon ammattihenkilölle määrätty kielto tai rajoitus tulee Suomen viranomaisten tietoon. Valiokunta yhtyy myös perusteluissa esitettyyn näkemykseen siitä, että tämä mahdollistaa henkilön ammattitoimintaan puuttumisen tarvittaessa ja siten edistää potilasturvallisuutta ja terveydenhuollon asiakkaan asemaa ja oikeutta hyvään hoitoon. Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että osittaisen ammattiharjoittamisoikeuden saaneiden ammattihenkilöiden toiminnan valvominen on hankalaa, koska koulutusten osaamisalueissa on eroja eri jäsenmaiden välillä.

Kielitaitovaatimus

Nykyisin kielitaidon osoittaminen on voitu vaatia vain EU- tai ETA-alueen ulkopuolelta tulevilta terveydenhuollon ammattihenkilöiltä ennen ammatinharjoittamisoikeuden tai ammatinimikkeen käyttöoikeuden myöntämistä. Valiokunta piti voimassa olevan säännöksen säätämisen yhteydessä tärkeänä, että ammattipätevyysdirektiivin toimeenpanossa arvioidaan myös EU/ETA-valtioista tulevien ammattihenkilöiden kielitaidon varmistamisen edellyttämät säädösmuutostarpeet (StVM 45/2014 vp).

Ehdotetun 8 b §:n mukaan Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto voi perustellusta syystä vaatia toisen EU- tai ETA-maan kansalaista osoittamaan riittävän suomen tai ruotsin kielen taidon ammatinharjoittamisoikeuden tai ammatinimikkeen käyttöoikeuden myöntämisen edellytyksenä. Valiokunta pitää tärkeänä, että Valvira voi toimivaltaisena viranomaisena päättää tällaisissa tapauksissa kielitaidon osoittamisesta ennen kuin pääsy ammattiin myönnetään.

Valiokunta yhtyy esityksen perusteluissa esitettyyn näkemykseen siitä, että kielitaito on keskeinen osa terveydenhuollon ammattihenkilöiden ammattitaitoa ja tärkeä osa potilasturvallisuutta. Riittävä kielitaito on välttämätön potilaiden ja asiakkaiden kanssa työskentelyn lisäksi muun muassa asiakas- ja potilastietojen dokumentoinnissa sekä ammattihenkilöiden ja potilaiden välisessä yhteistyössä. Eri tehtävissä työskentelevät henkilöt tarvitsevat kuitenkin käytännössä eritasoisia kielitaitoja.

Valvontatoiminnassa on havaittu, että puutteellinen kielitaito liittyy yleensä muihin ammattitoiminnan asianmukaisuudessa havaittuihin puutteisiin. Voimassa olevan lain 26 §:n mukaan Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolla on jo nykyisin toimivalta päättää seuraamuksista muun muassa kielitaitoa koskevan 18 a §:ssä säädetyn velvoitteen laiminlyömisestä osana muuta ammattitoiminnan asianmukaisuuden valvontaa ja vaatia esimerkiksi kielitaidon osoittamista. Samoin voidaan puuttua julkisen terveydenhuollon toimintaan, jos kansanterveystyön tai erikoissairaanhoidon toteuttamisessa havaitaan potilasturvallisuutta vaarantavia puutteita tai muita epäkohtia. Lupa- ja valvontavirasto tai aluehallintovirasto voi antaa määräyksen puutteiden korjaamisesta tai epäkohtien poistamisesta.

Valiokunnan mietintö StVM 20/2015 vp

Voimassa olevan 18 a §:n mukaan terveydenhuollon ammattihenkilöllä tulee olla hänen hoitamiensa tehtävien edellyttämä riittävä kielitaito. Pykälään ehdotetun uuden 2 momentin mukaan terveydenhuollon ammattihenkilön työnantajan tulee varmistua siitä, että terveydenhuollon ammattihenkilön kielitaito on hänen tehtäviensä edellyttämällä riittävällä tasolla. Valiokunta toteaa, että säännöksen täydentäminen lakiehdotuksen mukaisesti työnantajan velvollisuudella varmistua kielitaidosta parantaa merkittävästi potilasturvallisuutta terveydenhuollossa. Valiokunta ehdottaa direktiivin muutosten toimeenpanon seurannasta lausumaa (*Valiokunnan lausumaehdotus*).

Kaksoislaillistuksen poistaminen

Ammattipätevyysdirektiivin edellyttämien muutosten lisäksi lakiin ehdotetaan muutosta, jolla korjattaisiin vuonna 2011 lääkäreiden kaksoislaillistuksen purkamisen yhteydessä syntynyt epäkohta. Ennen lakimuutosta Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto laillisti lääkärin ensimmäisen kerran, kun hän oli suorittanut lääketieteen lisensiaatin tutkinnon, jolloin lääkäri sai harjoittaa ammattia ainoastaan toisen laillistetun lääkärin johdon ja valvonnan alaisena. Toisen kerran lääkäri laillistettiin sen jälkeen, kun hän oli suorittanut perusterveydenhuollon lisäkoulutuksen, minkä jälkeen hän sai harjoittaa lääkärin ammattia itsenäisesti. Lakimuutoksen jälkeen lääkärit laillistetaan vain kerran, ja he saavat laillistuksen jälkeen oikeuden harjoittaa ammattia itsenäisesti. Kaksoislaillistuksen poistamista koskevaan lakiin ei sisällynyt säännöksiä niiden tilanteiden varalta, joissa henkilö oli aloittanut lääkärinkoulutuksen toisessa EU- tai ETA-maassa ennen lain voimaantuloa tai välittömästi sen jälkeen.

Ammattipätevyysdirektiivin nojalla henkilölle voidaan myöntää Suomessa oikeus harjoittaa lääkärin ammattia ulkomailla suoritettun tutkinnon perusteella, kun hänellä on muodollista pätevyyttä osoittava asiakirja. Tämä on joissakin maissa edellyttänyt tutkintotodistuksen lisäksi tutkinnon jälkeisen harjoittelun suorittamista. Ne henkilöt, jotka aloittivat viimeistään kaksoislaillistuksen voimaantulovuonna lääketieteen opinnot toisessa EU- tai ETA-maassa, jossa tutkinnon lisäksi edellytetään ammatillisen harjoittelun suorittamista ammattioikeuden myöntämisen ehtona, eivät enää ole voineet suorittaa käytännön harjoittelua Suomessa. Ongelma on koskenut lähinnä Puolassa ja Tanskassa opiskelleita, jotka eivät ole voineet suorittaa harjoittelua opiskelumaassaan. Valiokunta katsoo hallituksen esityksen mukaisesti, että henkilöillä on tuolloin ollut oikeutettuja odotuksia sen suhteen, että opinnot tuottavat ammatinharjoittamisoikeuden. Valiokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä.

Valiokuntakäsittelyssä on tullut esiin, että lääketiedettä EU-maissa opiskelevien suomalaisten määrä on viime vuosina kasvanut. Valiokunta pitää tärkeänä, että laillistamiskäytäntöjen toimivuutta ja tarkoituksenmukaisuutta jatkossa tarkastellaan sen arvioimiseksi, onko EU-maissa opintonsa suorittavien käytännön harjoittelun suorittamista koskevia säännöksiä tarpeen muuttaa.

VALIOKUNNAN YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

8 d §. Ensihoitajan ammattipätevyyden tunnustaminen. Valiokunta ehdottaa säännöksen täsmentämistä siten, että säännös koskee esityksen perustelujen mukaisesti toisessa EU- tai ETA-

Valiokunnan mietintö StVM 20/2015 vp

valtiossa koulutuksen suorittaneita. Lisäksi ehdotetaan viittausta 8 §:ään sovellettavan tunnustamisjärjestelmän selkeyttämiseksi.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Sosiaali- ja terveysvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen HE 107/2015 vp sisältyvän lakiehdotuksen. (Valiokunnan muutosehdotus)

Eduskunta hyväksyy yhden lausuman. (Valiokunnan lausumaehdotus)

Valiokunnan muutosehdotus

Laki

terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain (559/1994) 6 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa 312/2011,

muutetaan 6 §:n 1 momentti, 8 §:n 3 momentti, 9 §:n 1 ja 3 momentti, 14 a §:n 4 momentti, 14 c §:n otsikko, 1 momentin johdantokappale ja 2—4 kohta sekä 3 momentti, 18 § sekä 39 §:n 1, 3 ja 5 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 6 §:n 1 momentti laissa 312/2011, 8 §:n 3 momentti, 9 §:n 1 ja 3 momentti, 14 a §:n 4 momentti sekä 14 c §:n otsikko, 1 momentin johdantokappale ja 2—4 momentti sekä 3 momentti laissa 262/2015 sekä 39 §:n 1, 3 ja 5 momentti laissa 1024/2015, sekä

lisätään lakiin uusi 3 a, 6 a, 8 a—8 d ja 10 a §, 18 a §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1200/2007, uusi 2 momentti sekä lakiin uusi 31 a, 40 c ja 40 d § seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

3 a §

Lain suhde Euroopan unionin lainsäädäntöön ja muuhun kansalliseen lainsäädäntöön sekä toimivaltainen viranomainen

Unionin tunnustamissäännöksillä tarkoitetaan tässä laissa ammattipätevyyden tunnustamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2005/36/EY, jäljempänä *ammattipäte-*

Valiokunnan mietintö StVM 20/2015 vp

vyysdirektiivi, säännöksiä sekä siihen liittyviä siirretyn säädösvallan käyttämistä koskevia ja kyseisen direktiivin täytäntöönpanoon liittyviä komission säädöksiä.

Jos tässä laissa ei ole ammattipätevyyden tunnustamista koskevia säännöksiä, sovelletaan ammattipätevyyden tunnustamisesta annettua lakia (/) taikka ammattipätevyysdirektiiviä.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto toimii terveydenhuollon ammattihenkilöiden osalta ammattipätevyysdirektiivissä ja ammattipätevyyden tunnustamisesta annetussa laissa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena.

Muussa Euroopan unioniin tai Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa koulutuksen saanut

6 §

Oikeus harjoittaa lääkärin tai hammaslääkärin ammattia automaattisen tunnustamisen periaatteen nojalla

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto myöntää hakemuksesta oikeuden harjoittaa Suomessa lääkärin tai hammaslääkärin ammattia laillistettuna ammattihenkilönä Euroopan unioniin kuuluvan valtion (*EU-valtio*) tai Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion (*ETA-valtion*) kansalaiselle, jolle on jossakin muussa EU- tai ETA-valtiossa kuin Suomessa suoritettua koulutuksen perusteella kyseisessä valtiossa myönnetty unionin tunnustamissäännöksissä tarkoitettu muodollista pätevyyttä osoittava asiakirja, joka kyseisessä valtiossa vaaditaan oikeuden saamiseksi lääkärin tai hammaslääkärin ammatin harjoittamiseen.

6 a §

Ennen vuotta 2012 lääketieteen opinnot toisessa EU- tai ETA-valtiossa aloittaneen oikeus harjoittaa lääkärin ammattia

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto myöntää hakemuksesta määräämnsä ehdoin oikeuden harjoittaa Suomessa lääkärin ammattia laillistettuna ammattihenkilönä kyseistä ammatia itsenäisesti harjoittamaan oikeutetun laillistetun ammattihenkilön johdon ja valvonnan alaisena potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (785/1992) 2 §:n 4 kohdassa tarkoitettua terveydenhuollon toimintayksikössä henkilölle, joka on aloittanut lääketieteen opinnot ennen 1 päivää tammikuuta 2012 sellaisessa EU- tai ETA-valtiossa, jossa lääkärin ammatinharjoittamisoikeuden edellytyksenä on tutkinnon jälkeisen ammatillisen harjoittelun suorittaminen, ja suorittanut siellä lääkärin perustutkinnon. Ammatinharjoittamisoikeus myönnetään kolmen vuoden määräajaksi.

Kun hakija on toiminut 1 momentissa säädetyn ajan Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston määrittelemien ehtojen mukaisesti lääkärin tehtävissä, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto myöntää hakemuksesta hakijalle oikeuden harjoittaa lääkärin ammattia Suomessa itsenäisesti. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto voi perustellusta syystä pidentää 1 momentissa säädettyä kolmen vuoden määräaika.

Valiokunnan mietintö StVM 20/2015 vp

8 §

Oikeus harjoittaa terveydenhuollon ammattia ja ammattinimikkeen käyttöoikeus yleisen tunnustamisjärjestelmän nojalla

Sen lisäksi, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolla on mahdollisuus määrätä hakijalle korvaavina toimenpiteinä sopeutumisaika tai kelpoisuuskoet siten kuin siitä säädetään ammattipätevyyden tunnustamisesta annetussa laissa. Hakija saa valita, suorittaako hän korvaavana toimenpiteenä sopeutumisajan vai kelpoisuuskokeen. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto voi kuitenkin ammattipätevyyden tunnustamisesta annetun lain 7 §:ssä säädettyillä edellytyksillä määrätä hakijalle sekä sopeutumisajan että kelpoisuuskokeen. Sopeutumisajasta ja kelpoisuuskokeesta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Kelpoisuuskokeesta peritään maksu valtion maksuperustelain (150/1992) mukaisesti.

8 a §

Osittainen ammatinharjoittamisoikeus

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto myöntää oikeuden harjoittaa terveydenhuollon ammattia laillistettuna ammattihenkilönä osittaisena, kun ammattipätevyyden tunnustamisesta annetun lain 8 §:n mukaiset edellytykset täyttyvät. Osittaisen ammatinharjoittamisoikeuden myöntämiseen sovelletaan lisäksi, mitä tämän lain yleistä tunnustamisjärjestelmää koskevassa 8 §:ssä säädetään.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto voi evätä osittaisen ammatinharjoittamisoikeuden, jos se on yleiseen turvallisuuteen taikka asiakas- tai potilasturvallisuuteen liittyvien seikkojen vuoksi välttämätöntä.

8 b §

EU- tai ETA-valtion kansalaiselta vaadittava kielitaito

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto voi perustellusta syystä vaatia EU- tai ETA-valtion kansalaista osoittamaan riittävän suomen tai ruotsin kielen taidon ammatinharjoittamisoikeuden tai ammattinimikkeen käyttöoikeuden myöntämisen edellytyksenä. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto voi vaatia kielitaidon tarkistamista vasta kun ammattipätevyys on tunnustettu tai 8 c §:ssä tarkoitettu eurooppalainen ammattikortti myönnetty.

8 c §

Eurooppalainen ammattikortti

Eurooppalaisen ammattikortin hakemisesta, hakemusten käsittelystä, ammattikortin myöntämisestä, ammattikorttiin liittyvien tietojen käsittelystä sekä muista ammattikorttiin liittyvistä Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston tehtävistä toimivaltaisena viranomaisena sääde-

Valiokunnan mietintö StVM 20/2015 vp

tään ammattipätevyyden tunnustamisesta annetun lain 4 luvussa sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2005/36/EY mukaisista eurooppalaisen ammattikortin myöntämismenettelystä ja hälytysmekanismin soveltamisesta annetussa komission täytäntöönpanoasetuksessa (EU 2015/983).

8 d §

Ensihoitajan ammattipätevyyden tunnustaminen

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto päättää muodollista pätevyyttä osoittavien asiakirjojen tuottamasta kelpoisuudesta ensihoitajan ammattiin henkilölle, joka on suorittanut kyseiseen ammattiin vaadittavan koulutuksen muussa EU- tai ETA-valtiossa kuin Suomessa. Ammattipätevyyden tunnustamiseen sovelletaan lisäksi, mitä 8 §:ssä säädetään yleisen tunnustamisjärjestelmän mukaisesta menettelystä.

9 §

Väliaikainen ja satunnainen palvelujen tarjoaminen

Toiseen EU- tai ETA-valtioon laillisesti sijoittautunut ammatinharjoittaja, jolla on laillinen oikeus harjoittaa itsenäisesti 6—8 §:ssä tarkoitettua ammattia, voi tarjota kyseiseen ammattiin liittyviä palveluja Suomessa väliaikaisesti tai satunnaisesti. Hänen on kuitenkin tehtävä kirjallinen ennakkoilmoitus Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle siirtyessään tarjoamaan ammattiinsa kuuluvia palveluja väliaikaisesti ja satunnaisesti Suomessa. Sama koskee EU- tai ETA-valtion kansalaista, jolla on muussa EU- tai ETA-valtiossa kuin Suomessa laillinen oikeus toimia itsenäisesti valtioneuvoston asetuksella tarkoitettussa nimikesuojatun ammattihenkilön ammatissa, jos hän haluaa käyttää tätä ammatinimikettä tarjotessaan ammattiinsa kuuluvia palveluja väliaikaisesti tai satunnaisesti Suomessa. Ammatinharjoittajalle myönnetty eurooppalainen ammattikortti toimii tässä momentissa tarkoitettuna ennakkoilmoituksena.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto voi potilasturvallisuuden varmistamiseksi tarkistaa palvelujen tarjoajan ammattipätevyyden ennen kuin palveluja tarjotaan ensimmäistä kertaa. Ennakkotarkistus voidaan tehdä ainoastaan silloin, kun sen tarkoituksena on välttää palvelujen tarjoajan ammatillisen epäpätevyyden vuoksi palvelun vastaanottajan terveydelle tai turvallisuudelle aiheutuva vakava haitta. Tarkistamisessa ei saa ylittää sitä, mikä on tarpeen tätä tarkoitusta varten. Ammattipätevyyden tarkistaminen ei kuitenkaan koske 6 ja 7 §:ssä tarkoitettuja ammattipätevyyden automaattisen tunnustamisen piiriin kuuluvia ammatinharjoittajia. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston on päätettävä tarkistuksen tuloksesta kuukauden kuluessa palvelujen tarjoamista koskevan ilmoituksen ja siihen liitettyjen asiakirjojen vastaanottamisesta taikka ilmoitettava palvelujen tarjoajalle vastaavassa ajassa ammattipätevyyden tarkistamatta jättämisestä tai asiassa tarvittavasta lisäselvityksestä. Jos asian ratkaiseminen edellyttää lisäselvitystä, ammattipätevyyden tarkistuksen tulosta koskeva päätös on tehtävä kahden kuukauden kuluessa riittävien asiakirjojen vastaanottamisesta. Palvelujen tarjoaminen voidaan aloittaa, jos päätöstä ei ole tehty edellä mainituissa määräajoissa.

Valiokunnan mietintö StVM 20/2015 vp

10 a §

Ammatillinen harjoittelu

Jos ammatinharjoittamisoikeuden tai ammattinimikkeen käyttöoikeuden myöntämisen edellytyksenä on ammatillisen harjoittelun suorittaminen, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston on tunnustettava toisessa EU- tai ETA-valtiossa suoritettu ammatillinen harjoittelu.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto julkaisee suuntaviivat, jotka koskevat toisessa jäsenvaltiossa tai kolmannessa maassa suoritettua harjoittelun järjestämistä ja tunnustamista.

14 a §

Hakemuksen liitteet

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto voi vaatia oikeaksi todistettua jäljennöstä Suomessa tai muussa EU- tai ETA-valtiossa suoritettua koulutuksen osalta vain, jos on perusteltu epäillä jäljennöksen aitoutta eikä asiasta muutoin saada varmuutta. Jos hakija on suorittanut koulutuksensa Euroopan unioniin tai Euroopan talousalueeseen kuulumattomassa valtiossa ja asiakirja esitetään jäljennöksenä, jäljennöksen tulee olla Suomessa tai muussa EU- tai ETA-valtiossa virallisesti oikeaksi todistettu. Hakemukseen tulee liittää Suomessa tai muussa EU- tai ETA-valtiossa auktorisoidun tai virallisen kielenkääntäjän kääntämät suomen-, ruotsin- tai englanninkieliset käännökset muista kuin suomen, ruotsin tai englannin kielellä laadituista asiakirjoista.

14 c §

EU- tai ETA-alueen ulkopuolella koulutuksen saaneen lääkärin tai hammaslääkärin tutkinnon hyväksyminen Suomessa lääkärin tai hammaslääkärin ammattiin johtavaksi koulutukseksi

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto tekee hakemuksesta päätöksen EU- tai ETA-alueen ulkopuolella koulutuksen saaneen lääkärin tai hammaslääkärin tutkinnon hyväksymisestä lääkärin tai hammaslääkärin ammattiin johtavaksi koulutukseksi, jos lääkärin tai hammaslääkärin tutkinto täyttää vähimmäisvaatimukset. Hakemuksen liitteeksi hakijan tulee 14 a §:stä poiketen toimittaa seuraavat asiakirjat:

2) muodollista pätevyyttä osoittavat asiakirjat tai suoritettua koulutuksesta annettu asiakirja, joka antaa oikeuden ryhtyä harjoittamaan lääkärin tai hammaslääkärin ammattia;

3) jos hakijalle on myönnetty oikeus harjoittaa lääkärin tai hammaslääkärin ammattia jossakin muussa valtiossa kuin Suomessa, kyseisen maan toimivaltaisen viranomaisen enintään kolme kuukautta aikaisemmin antama todistus siitä, että tätä oikeutta ei ole rajoitettu eikä poistettu vakavan ammatillisen virheen vuoksi tai muusta vastaavasta syystä;

4) jos hakija on harjoittanut lääkärin tai hammaslääkärin ammattia sellaisessa maassa, joka ei rekisteröi lääkäreitä tai hammaslääkäreitä, edellä mainitun maan toimivaltaisen viranomaisen to-

Valiokunnan mietintö StVM 20/2015 vp

distus siitä, ettei maa rekisteröi kyseisiä ammatinharjoittajia, taikka muu luotettava selvitys asiasta; ja

— — — — —
Hakija ei voi suorittaa Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston määräämää palvelua, lisäopintoja, kuulusteluja tai ammatillista harjoittelua ennen kuin lupa- ja valvontavirasto on tehnyt päätöksen koulutuksen hyväksymisestä.

18 §

Täydennyskoulutusvelvollisuus ja jatkuva ammatillinen kehittyminen

Terveydenhuollon ammattihenkilö on velvollinen ylläpitämään ja kehittämään ammattitoiminnan edellyttämiä tietoja ja taitoja sekä perehtymään ammattitoimintaansa koskeviin säännöksiin ja määräyksiin.

Terveydenhuollon ammattihenkilön työnantajan tulee seurata terveydenhuollon ammattihenkilöiden ammatillista kehittymistä ja luoda edellytykset sille, että terveydenhuollon ammattihenkilö voi osallistumalla tarvittavaan ammatilliseen täydennyskoulutukseen ja muilla ammatillisen kehittymisen menetelmillä ylläpitää ja kehittää tietojaan ja taitojaan voidakseen harjoittaa ammattiaan turvallisesti ja asianmukaisesti.

18 a §

Kielitaito

— — — — —
Terveydenhuollon ammattihenkilön työnantajan tulee varmistua siitä, että terveydenhuollon ammattihenkilön kielitaito on hänen tehtäviensä edellyttämällä riittävällä tasolla.

31 a §

Ammatinharjoittamisoikeuden tai -luvan taikka ammattinimikkeen käyttöoikeuden poistaminen toisen EU- tai ETA-valtion päätöksen perusteella

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto voi poistaa terveydenhuollon ammattihenkilön ammatinharjoittamisoikeuden tai rajoittaa sitä taikka peruuttaa ammatinharjoittamisluvan tai poistaa nimikesuojatun ammattihenkilön oikeuden käyttää asianomaista ammattinimikettä ammattihenkilöltä, joka on saanut ammatinharjoittamisoikeuden tai -luvan taikka ammattinimikkeen käyttöoikeuden Suomessa sen jälkeen, kun toinen EU- tai ETA-valtio on saman koulutuksen perusteella myöntänyt hänelle oikeuden, ja joka on menettänyt oikeutensa tai sitä on rajoitettu kyseisessä toisessa EU- tai ETA-valtiossa.

Valiokunnan mietintö StVM 20/2015 vp

39 §

Muutoksenhaku

Tämän lain 25 §:ssä, 26 §:n 2 momentissa, 27—29, 31 a, 33 ja 40 c §:ssä tarkoitettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen 25—29, 31 a, 33 ja 40 c §:ssä tarkoitettussa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Edellä 25—30, 31 a ja 40 c §:ssä tarkoitettuja päätöksiä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta.

40 c §

Hälytysmekanismi

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston on ilmoitettava muiden EU- tai ETA-valtioiden toimivaltaisille viranomaisille terveydenhuollon ammattihenkilön ammatinharjoittamisoikeuden rajoittamisesta, poistamisesta, luvan peruuttamisesta, ammatinharjoittamisen kieltämisestä taikka ammattinimikkeen käytön kieltämisestä sekä siitä, että tuomioistuimien on todennut mainitun henkilön käyttäneen väärennettyjä asiakirjoja osoituksena terveydenhuollon ammattihenkilön ammattipätevyydestä. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston tulee tehdä ilmoitus komission ylläpitämässä sähköisessä tietojenvaihtojärjestelmässä (*IMI-järjestelmä*) lähetettävällä hälytyksellä kolmen vuorokauden kuluessa kieltä, rajoitusta tai oikeuden poistamista koskevan päätöksen taikka tuomioistuimen tuomion antamisesta.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston on viipymättä ilmoitettava IMI-järjestelmän kautta kiellon, rajoituksen tai oikeuden poiston ilmoitettua kestoja koskevista muutoksista. Lisäksi sen on poistettava lähettämänsä hälytys IMI-järjestelmästä kolmen vuorokauden kuluessa siitä, kun kiellon tai rajoituksen voimassaolo on lakannut.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua hälytyksestä on tehtävä viimeistään sen lähettämispäivänä kirjallinen mainitussa momentissa tarkoitettulle henkilölle osoitettu päätös, joka voi olla erillinen tai sisältyä ammatinharjoittamista koskevan kiellon tai rajoituksen asettamista koskevaan päätökseen. IMI-järjestelmässä lähetettyyn hälytykseen on liitettävä tieto mahdollisesta muutoksenhausta.

40 d §

Tietojen luovuttaminen EU- tai ETA-valtioiden toimivaltaisille viranomaisille

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolla on salassapitosäännösten estämättä oikeus luovuttaa EU- tai ETA-valtioiden toimivaltaisille viranomaisille näiden tehtävien hoitamisen kannalta välttämättömät tiedot ja selvitykset.

Valiokunnan mietintö StVM 20/2015 vp

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Valiokunnan lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että kielitaitovaatimuksen toteutumista lain toimeenpanossa seurataan ja tarkastellaan tarvetta laajentaa EU- ja ETA-maiden ammattihenkilöiden kielitaidon osoittamisvelvollisuutta. Seurannan yhteydessä tulee selvittää direktiivin toimeenpanoa muissa jäsenmaissa.

Helsingissä 9.12.2015

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

varapuheenjohtaja Hannakaisa Heikkinen kesk
jäsen Outi Alanko-Kahiluoto vihr
jäsen Anna-Maja Henriksson r
jäsen Arja Juvonen ps
jäsen Niilo Keränen kesk
jäsen Anneli Kiljunen sd
jäsen Sanna Lauslahti kok
jäsen Anne Louhelainen ps
jäsen Aino-Kaisa Pekonen vas
jäsen Juha Pylväs kesk
jäsen Sari Raassina kok
jäsen Vesa-Matti Saarakkala ps
jäsen Annika Saarikko kesk
jäsen Kristiina Salonen sd
jäsen Sari Sarkomaa kok
varajäsen Sari Tanus kd

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Harri Sintonen